T-1

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. vanrednoj sjednici, održanoj 07.05.2025. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I

Prima se na znanje Izvještaj o radu Kantonalnog pravobranilaštva Zeničko-dobojskog kantona za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine, broj: Up-16/25 od marta 2025.godine.

II

Zaključak sa Izvještajem iz tačke I ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02- 30-9203 /25
Datum, 07.05.2025. godine
Zenica

PREMIJER
Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:
1x Ministarstvo za pravosuđe i upravu,
1x Kantonalno pravobranilaštvo Zeničko-dobojskog kantona, putem Ministarstva
1x Stručna služba Skupštine,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNO
PRAVOBRANILAŠTVO

Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENICA-DOBOJ CANTON
OFFICE OF THE ATTORNEY
GENERAL

I Z V J E Š T A J
O RADU KANTONALNOG PRAVOBRANILAŠTVA ZENICA
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

Broj: Up-16/25
Zenica, mart 2025. godine

Na osnovu odredbe čl. 31. Zakona o pravobranilaštvu («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», br. 12/13), Kantonalno pravobranilaštvo Zenica podnosi Vladi i Skupštini Zeničko-dobojskog kantona

I Z V J E Š T A J
O RADU KANTONALNOG PRAVOBRANILAŠTVA ZENICA
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

I UVOD

Kantonalno pravobranilaštvo Zenica (u daljem tekstu: Pravobranilaštvo) je neovisan i samostalan kantonalni organ, koji preduzima mjere i pravna sredstva radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

Nadležnost i djelokrug rada Kantonalnog pravobranilaštva Zenica u odnosu na poduzimanje pravnih radnji i mjera u cilju zaštite imovine i imovinskih interesa Zeničko-dobojskog kantona, propisani su Zakonom o pravobranilaštvu («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», br. 12/13), kojim je određeno da poslove zaštite imovinskih prava i interesa Kantona i njegovih organa i organizacija, te drugih organa i organizacija koji nemaju svojstvo pravnog lica, a finansiraju se iz budžeta Kantona.

Pravobranilaštvom Zeničko-dobojskog kantona rukovodi kantonalni Pravobranilac kojeg na tu funkciju imenuje Skupština Zeničko-dobojskog kantona na period četiri godine, a zemjenjuju ga Zamjenici koje također imenuje Skupština bez ograničenja mandata.

Pravobranilac svoju funkciju obavlja samostalno u skladu sa ustavom, a na osnovu zakona, drugih propisa i općih akata.

Nadležnosti pravobranilaštva,

Kantonalno pravobranilaštvo Zeničko-dobojskog kantona, vrši svoju funkciju na osnovu zakona i drugih propisa, a što podrazumijeva da Pravobranilaštvo obavlja slijedeće poslove:

- *kao samostalan organ, u postupku pred sudovima i drugim nadležnim organima, zastupa Kanton kao zakonski zastupnik i preduzima pravna sredstva radi zaštite imovinskih prava i interesa Kantona i kantonalnih organa u svim sudskim i upravnim postupcima,*
- *preduzima mjere radi pokušaja zaključenja vansudske nagodbe prije pokretanja postupka pred nadležnim sudom ili drugim organom, ili u toku pokrenutog postupka, te zaključuje sporazume o vansudskim nagodbama sa dužnicima ili povjeriocima Kantona, uz saglasnost Vlade Kantona, odnosno Komisije za predhodnu saglasnost za zaključivanje sudske i izvansudske nagodbe Vlade Kantona,*
- *daje mišljenja prije zaključivanja privrednih ugovora i ugovora koji regulišu imovinsko – pravna pitanja,*
- *daje pravna mišljenja i pruža stručnu pomoć kantonalnim organima pri rješavanju imovinsko-pravnih odnosa,*

- *u okviru preventivnog djelovanja, prati i proučava pojave i probleme iz oblasti vršenja svojih funkcija koje se odnose na primjenu zakona, te obavještava nadležne organe i predlaže mjere za sprečavanje društveno štetnih pojava.*

Pored navedenih, Pravobranilaštvo obavlja i poslove utvrđene posebnim zakonima i drugim propisima, koji su, između ostalih, slijedeći:

- *podnosi nadležnim tužilaštvima i sudovima imovinsko pravni zahtjev u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku, nakon obavještenja od strane nadležnog suda/tužilaštva, kada je usljed krivičnog djela oštećena imovina Kantona,*

- *pruža stručnu pomoć organima i pravnim licima kojima je prema Zakonu o pravobrnailaštvu na to ovlašteno u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja.*

- *daje pravna mišljenja na dostavljene prijedloge ugovora koji regulišu imovinsko pravna pitanja, a na osnovu ovlaštenja koja su utvrđena u: Zakonu o stvarnim pravima, Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, Zakonu o koncesijama, Zakonu o šumama, kao i drugim zakonima i propisima,*

- *pokreće postupak za upis stvarnih prava na nekretninama čiji je nosilac Kanton, kao i upis javnih i općih dobara, na osnovu Zakona o stvarnim pravima,*

- *može podnijeti žalbu protiv rješenja kojim je povrijeđen zakon u korist pojedinca ili pravnog lica a na štetu javnog interesa, u skladu sa ovlaštenjem koje mu je dato odredbama Zakona o opštem upravnom postupku,*

- *na osnovu Zakona o upravnim sporovima može pokrenuti upravni spor, kad je upravnim aktom povrijeđen zakon na štetu Kantona, koga Kantonalno pravobranilaštvo zastupa po zakonu, kao i u drugim slučajevima određenim zakonom, u kojem slučaju su svi organi uprave, službe za upravu i pravna lica dužni da o takvim aktima, kad za njih saznaju, obavijeste Kantonalnog pravobranioca.*

U skladu sa propisanom nadležnosti Pravobranilaštva i opisu poslova nosilaca pravobranilačke funkcije, u skladu sa Zakonom, Pravobranilaštvo Kantona obezbjeđuje:

- *zakonito, stručno i efikasno vršenje poslova iz svoje nadležnosti,*

- *ostvarivanje saradnje sa ministarstvima, kantonalnim i općinskim organima, sa organima i organizacijama na nivou Federacije BiH, sa organima pravosuđa na svim nivoima, sa pravobranilaštvima na svim nivoima, posebno radi ujednačavanja prakse i zauzimanja stavova po istim ili sličnim pravnim pitanjima,*

- *praćenje i proučavanje sudske prakse i zauzimanje jedinstvenih stavova na Stručnom kolegiju vezano za predmete iz nadležnosti Pravobranilaštva i drugih spornih pitanja iz svog djelokruga rada.*

U 2024. godini u radu Kantonalnog pravobranilaštva Zenica evidentirano je ukupno 14.972 predmeta, koji su shodno Pravilniku o poslovanju i vođenju evidencije u Kantonalnom pravobranilaštvu Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», br. 2/14) označeni i od kojih je:

- *340 parničnih spisa (oznaka „P“),*
- *13.985 izvršna spisa od kojih je 9.715 spisa koji se odnose na neplaćenu sudsku taksu (oznaka „Ist“) i 4.270 ostalih izvršnih spisa (oznaka „I“),*
- *25 upravnih spisa (oznaka „U“),*
- *172 mišljenja (oznaka „M“),*
- *318 raznih spisa (oznaka „R“) te*
- *132 internih spisa (oznaka „Up“).*

Od ukupnog broja svih predmeta u radu u 2024. godini (3.714 zaprimljenih predmeta i 11.258 nezavršenih predmeta prenesenih iz prethodne godine), u izvještajnom periodu je okončano ukupno 1.870 predmeta, dok je kao nezavršenih preneseno u narednu godinu 13.102 predmeta (od kojih se 10.793 predmeta odnosi na izvršne spise i to 8.615 za naplatu sudske takse i 3.967 za ostala prinudna izvršenja, 315 na parnične predmete i 195 ostalih predmeta).

II POSLOVI ZASTUPANJA

U okviru aktivnosti na poslovima zastupanja, kao najznačajnijim poslovima iz nadležnosti Pravobranilaštva, Pravobranilaštvo je angažovano na poslovima:

- *sačinjavanja tužbi Kantona protiv trećih lica i upućivanja istih nadležnim sudovima,*
- *izrade odgovora na zaprimljene tužbe protiv Kantona,*
- *ulaganju redovnih (žalbi, prigovora) i vanrednih pravnih lijekova (revizija, apelacija) protiv odluka sudova,*
- *uključivanja u svojstvu umješača u sudske sporove po tužbama protiv drugih pravnih lica (osnovnih i srednjih škola radi primjene kolektivnih ugovora), te izrade odgovora tuženih na tužbe, te redovnih i vanrednih pravnih lijekova i apelacija,*
- *podnošenja prijedloga za izvršenje u ime Kantona i ulaganju prigovora protiv rješenja o izvršenju donesenih protiv Kantona, izradi pismenih podnesaka u toku trajanja izvršnog postupka,*
- *davanja pismenog odgovora na pravne lijekove druge stranke u postupku,*
- *zaključivanja sudskih i vansudskih nagodbi,*
- *podnošenja imovinsko-pravnih zahtjeva u krivičnim postupcima,*
- *pristupa i zastupanja na sudskim ročištima i raspravama pred organima uprave radi zastupanja interesa Kantona.*

U sudskim i upravnim postupcima Pravobranilaštvo učestvuje u svojstvu stranke u postupku i dužno je da poduzima sve pravne radnje koje su potrebne radi zaštite imovinsko-pravnih interesa Kantona.

U sudskim postupcima Pravobranilaštvo se pojavljuje u ulozi zakonskog zastupnika tužitelja, tuženog ili umješača u parničnim postupcima, (što podrazumjeva uključivanje u sporove koji se vode pred sudom između drugih pravnih lica u pravnim situacijama kada Kanton ima interes da jedna od strana u sporu uspije u postupku), te tražitelja izvršenja i izvršenika u izvršnim postupcima.

U 2024. godini u radu je bilo ukupno 14.350 parničnih, izvršnih i upravnih predmeta, a Pravobranilaštvo je zastupalo Kanton na ukupno 145 zakazanih ročišta u sudskim postupcima, pred općinskim sudovima Zeničko-dobojskog kantona, Kantonalnim sudom u Zenici, te općinskim i kantonalnim sudovima van područja Kantona.

PARNIČNI POSTUPAK („P")

U 2024.godini Pravobranilaštvo je u radu imalo 340 parničnih predmeta, od kojih je zaprimljeno 94 novih predmeta, a 246 predmeta preneseno je iz prethodne godine.

U izvještajnom periodu pravosnažno je okončano 25 parnica, a u 2025. godinu preneseno je 315 nezavršenih predmeta iz ranijeg perioda.

Pravobranilaštvo je tokom 2024. godine u ime Kantona podnijelo ukupno 8 tužbi i dalo 57 odgovora na tužbe i podneske umješača na strani osnovnih i srednjih škola, uložilo 30 žalbi na prvostepene presude i dalo 6 odgovora na žalbe suprotne strane, izjavilo 6 revizija Vrhovnom sudu Federacije BiH protiv drugostepenih odluka. Važno je napomenuti da je prema odrebama Zakona o praničnom postupku određeno da se revizija može izjaviti kad je vrijednost spora minimalno 30.000,00 KM .

Po zaprimljenim i riješenim tužbama u 2024. godini, Pravobranilaštvo je zastupalo Kanton u ukupno 94 parničnih postupaka, od kojih je

- *u 8 parnica bio u ulozi tužitelja,*
- *u 86 parnica u ulozi tuženog.*

Ukupna vrijednost svih parničnih sporova evidentiranih u izvještajnom periodu (iz ranijih godina kao i onih u izvještajnom periodu, 340 predmet) po kojima je postupano, iznosi 35.225.897,80 KM, u kojima je Kanton bio tužilac, tuženi ili umješač na strani tuženih škola. Ovdje treba napomenuti da je iskazana vrijednost ona vrijednost koja je inicijalno nevedena u tužbama kao vrijednost spora koju su tužitelji opredjelili radi čega i ista nije apsolutno relevantna, naročito kad se uzme u obzir da je navedena vrijednost predmet osporavanja.

Ukupna vrijednost sporova svih podnesenih tužbi (55 parnična predmeta) Kantona protiv trećih lica iznosi 8.099.289,80 KM od čega se iznos od 864.762,00 KM (8 predmeta) odnosi na podnesene tužbe u 2024.godini, a iznos od 7.234.527,80 KM (47 predmeta) se odnosi na ukupnu vrijednost tužbi iz ranijih godina, a okončano u izvješajnom periodu u korist Kantona su 3 predmeta u vrijednosti od 78.998,26 KM.

*Ukupna vrijednost sporova svih podnesenih tužbi (**285** 292? parnična predmeta) protiv Kantona iznosi 27.126.608,00 KM od čega se iznos od 3.555.901,80 KM odnosi na zaprimljene tužbe u 2024.godini, iznos od 23.570.707,00 KM se odnosi na ukupnu vrijednost tužbi iz ranijih godina.*

Od ukupnog broja okončanih predmeta u izvještajnom periodu (25 predmeta) u ukupnom iznosi od 7.861.876,00 KM, iznos od 88.101,00 KM se odnosi na pravosnažno dosuđene i okončane tužbe protiv Kantona, a iznos od 78.998,26 KM se odnosi na pravosnažno dosuđene i okončane tužbe u korist Kantona (3 tužbe).

Vrijednost svih parničnih sporova	*Vrijednost tužbi Kantona protiv trećih lica*	*Vrijednost tužbi protiv Kantona*	*Vrijednost svih okončanih tužbi*	*Vrijednost dosuđenih tužbi protiv Kantona*	*Vrijednost dosuđenih tužbi u korist Kantona*
35.225.897,80KM	*8.099.289,80 KM*	*27.126.608,00 KM*	*7.861.876,74KM*	*88.101,00 KM*	*78.998,26 KM*

Tokom 2024. godine u redovnom parničnom postupku, pravosnažno je okončano 23 predmeta po tužbama protiv Kantona, kojima je utuženo ukupno 7.861.876,00 KM, radi potraživanja po raznim osnovama (dug, naknada štete, prava iz radnog odnosa i dr.), a dosuđeno je ukupno 88.101,00 KM, (usvojeno je 5 tužbi u cjelosti, 11 tužbi povučeno, 4 tužbe rješene na drugi način i 3 tužbe je u cjelosti odbijeno za utuženi iznos od 28.412,00 KM).

Pravosnažno okončano	*Vrijednost pravosnažno okončanih predmeta*	*Vrijednost pravosnažno dosuđenih tužbi*	*Vrijednost povučenih/ i rješenih na drugi način*	*Vrijednost pravosnažno odbijenih tužbi*	*Uspjeh tužitelja u sporu*
25 predmeta	*7.861.876,00 KM*	*88.101,00 KM*	*7.607.080,50 KM*	*28.412,60 KM*	*0.8%*

Po tužbama Kantona okončano je 3 predmeta, u kojima je utuženo ukupno 78.988,26 KM, od čega je 2 tužbe usvojene u cjelosti i dosuđeno u korist Kantona ukupan traženi iznos, a 1 tužba je rješena na drugi način (tužbe povučene jer je dužnik izvršio plaćanje).

Pravosnažno okončane tužbe Kantona	*Vrijednost spora po tužbama Kantona*	*Usvojene u cjelosti tužbe Kantona*	*Vrijednost dosuđenih tužbi u korist Kantona*	*Vrijednost sudske nagodbe u korist Kantona*	*Uspjeh tužitelja u sporu*
3 tužbe	*78.988,26 KM,*	2 tužbe	*78.988,26 KM*		100 %

Od ukupno 25 pravosnažno okončanih predmeta u 2024. godini

- *po tužbama protiv Kantona, dosuđeno je ukupno 88.101,00 KM (sporovi se odnose na naknade po osnovu kolektivnih ugovora, škola, uprave, MUP i pravosuđe, ugovorene i regresne dugove, naknade šteta, naknade iz radnog odnosa, imovinska prava),*

- *u korist Kantona presuđeno je ukupno 7.696.120,26 KM, bilo da su usvojeni tužbeni zahtjevi Kantona ili su tužitelji odbijeni u cjelosti ili djelimično sa tužbenim zahtjevom ili je došlo do povlačenja tužbi od strane tužitelja ili je postupak okončan na drugi način (odbacivanjem tužbe, prekid postupka i sl.).*

Povlačenjem tužbi u 2024. godini okončano je ukupno 11 predmet, ukupne vrijednosti spora 7.607.080,50 KM, a odnosi se na naknadu štete i ispunjenje ugovornih obaveza.

Pravosnažno okončanih u 2024.godini	*Pravosnažno okončanih tužbi-Kanton tuženi*	*Pravosnažno okončanih tužbi-Kanton tužitelj*	*Vrijednost pravosnažno dosuđenih tužbi na štetu Kantona*	*Vrijednost pravosnažno odbijenih tužbi prema Kantonu*	*Vrijednost pravosnažno dosuđenih tužbu u korist Kantona*
25 tužbi	*22 tužbi*	*3 tužbi*	*88.101,00 KM*	*7.696.120,26 KM*	*78.998,26 KM*

Sporovi za naknadu štete (materijalne i nematerijalne)

U strukturi sporova za naknadu štete najznačajniji su sporovi zbog štete nastale neizvršenjem zakonskih i ugovornih obaveza, a najbrojniji su sporovi za štete nastale zbog šumske krađe, zatim štete na vozilu učesnika u saobraćaju zbog neadekvatnog održavanja puteva iz nadležnosti Kantona, štete zbog povreda na radu, štete nastale zbog nepropisnog postupanja državnih organa, štete zbog napada pasa lutalica i dr.

Iz ove grupacije sporova, Pravobranilaštvo je u 2024. godini zastupalo Kanton u 66 predmetu (ukupna v.s. 10.503.352,00 KM), od kojih su:

- *9 tužbi zaprimljenih u toku godine ukupne vrijednosti spora od 2.555.614,00 KM u kojem je Kanton tuženi.*

- *12 predmeta je okončano u 2024. godini ukupne vrijednosti sporova od 7.603.973,00 KM u kojim je Kanton bio tuženi.*

Od ukupno 12 tužbi podnesenih protiv Kantona za naknadu štete u izvještajnom periodu usvojena je jedna tužba u iznosu od 2.000,00 KM, dok je u ostalim tužbama tužbeni zahtjev odbijen ili su tužbe povučene za ukupno iznos od 7.574.473,00 KM, dakle, radi se o tužbama iz ranijih godina.

Tužbi protiv Kantona zaprimljenim u 2024. godini koje se odnose na potraživanje naknade materijalne i nematerijalne štete zbog propusta u postupanju organa uprave, naknadu štete zbog napada životinja nije bilo, dok je bilo podnesenih tužbi za štetu nastalu u saobraćaju.

Štete zbog neizvršenja ugovornih i zakonskih obaveza

U ovoj grupaciji sporova prisutni su privredni sporovi koji proizilaze iz raznih pravnih odnosa Kantona sa drugim pravnim subjektima, i to najčešće radi naplate dospjelih, a nenaplaćenih obaveza koje proizilaze iz zakona, koncesionih ugovora, ugovora o kreditima, ugovora o raznim vrstama usluga, te kupoprodajnih ugovora po kojima nisu ispoštovani ugovoreni rokovi za plaćanje ugovorenih naknada. U ovim predmetima, kada dug nije sporan, u većini slučajeva dužnik izmiri dug prije nego što se zakaže rasprava po tužbi, u kojem slučaju tužitelj povlači tužbu.

U izvještajnom periodu Pravobranilaštvo je u ime Kantona podnijelo 2 tužbe radi ispunjenja ugovora, ukupne vrijednosti od 78.998,00 KM a koje se odnose na Ugovorene obavezi i obadvije tužbe su u cijelosti usvojene.

U izvještajnom periodu, po ovom osnovu nije bilo tužbi protiv Kantona.

Štete proistekle iz šumske krađe

U toku 2024. godine Pravobranilaštvo je podnosilo tužbe za naknadu štete zbog šumske krađe, a iste se podnose prema zahtjevima dostavljenim od strane Kantonalne uprave za šumarstvo za pokretanje postupaka za utuženje, te kako je bilo dostavljenih zahtjeva po ovom osnovu, Pravobranilaštvo je podnijelo ukupno 5 tužbi.

Po podnesenim tužbama radi duga za izvršenu šumsku krađu, u 2024. godini nije bilo okončanih tužbi.

Štete nastale u saobraćaju

Kako je Kanton odgovoran za bezbjedno odvijanje saobraćaja na cestama kojim upravlja, (Regionalne ceste- član 13. Zakona o cestama Federacije BiH („Sl.novine Federacije BiH", broj: 12/10 i 16/10) tužbe za štete nastale u saobraćaju najčešće se podnose za štete nastale zbog neadekvatnog održavanja cesta i objekata na istim, nepostavljanja odgovarajućih znakova upozorenja, odrona kamena na cestama i sl. (urušavanje mosta, oštećenje objekta usljed rekonstrukcije puta, saobraćajne nesreće usljed oštećenja puta, te drugi uzroci nastanka šteta na vozilu).

Po tužbama protiv Kantona iz ranijih godina, po ovom osnovu u 2024. godini jedna je parnica okončana.

Štete pričinjene trećim licima od strane organa ili uposlenika Kantona

Za štetu koju trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija prouzrokuje kantonalni organ ili uposlenik Kantona, odgovara Kanton, kao pravno lice.

U toku 2024. godine nije bilo tužbi podnesenih protiv Kantona za naknadu šteta po ovom osnovu odnosno radi naknade materijalne štete zbog propusta u postupanju organa uprave Zeničko-dobojskog kantona, dok je jedan predmet okončan na način da je tužitelj povukao tužbu.

Štete nastale na radu ili u vezi sa radom

U izvještajnom periodu u Pravobranilaštvu nije bilo zaprimljenih tužbi radi naknade štete zbog povrede na radu.

Sporovi radno-pravnog karaktera

U 2024. godini Pravobranilaštvo je zastupalo Kanton (kao tuženog i kao umješača na strani tuženog) u 40 sudskih sporova radno-pravnog karaktera.

Shodno odredbi iz člana 11. stav (5) Zakona o pravobranilaštvo, Pravobranilaštvo ne zastupa organe i tijela Kantona u radnim sporovima već to vrši osoba zaposlena u organu ili tijelu Kantona koju odredi rukovodilac organa, izuzev radnih sporova pokrenutih radi novčanog potraživanja. Bitno je navesti da Pravobranilaštvo ima određenih problema kad je u pitanju praksa sudova u primjeni navedene odredbe, odnosno po pitanju šta je radni spor, obzirom da je stav Pravobranilaštva da je predmet citirane odredbe svaki radni spor koji za predmet ima određeno utvrđenje prava iz radnog odnosa, neovisno što je uz takav zahtjev postavljen i zahtjev za novčano potraživanja. Ovo naročito iz razloga što je zahtjev za novčanim potraživanjem uslovljen zahtjevom za utvrđenjem određenog prava iz radnog odnosa. Stoga smatramo da Pravobranilaštvo ima ispravan stav po pitanju primjene citirane odredbe, naročito što su to sporovi po svojoj pravnoj prirodi upravo proistekli iz određenog postupanja ili ne postupanja organa uprave u pogledu prava iz radnog odnosa uposlenika Kantona.

Sporovi radi isplate razlike plaća i naknada po Kolektivnim ugovorima

Radi isplate razlika plaća i drugih naknada primjenom Kolektivnog ugovora za djelatnost osnovnog obrazovanja u Federaciji BiH, u 2024. godini protiv osnovnih škola i

srednjih škola sa područja Kantona podneseno 48 novih tužbi čija je ukupna vrijednost 1.326.747,00 KM. U podnesenim tužbama uposlenika osnovnih škola, radi se o potraživanjima razlike doprinosa za penzijsko osiguranje i to proisteklih iz već presuđenih potraživanja za razlike plaća po tada važećem Kolektivnom ugovoru.

Kako je sudska praksa već zauzela pravni stav po ovom pitanju, nema nikakvg pravnog osnova za osporavanje, jer je Pravobranilaštvo već iscrpilo sva pravna sredstva u tom smislu, predlagali smo i drugačiji način rješavanja ovakve vrste parnica, kako bi se makar izbjegli sudski troškovi.

Ovdje je važno napomenuti da je škola kao pravni subjekat označena kao tužena, te da pravobranilaštvo ima samo pravni položaj umješača na strani škole. Također, pravobranialštvo se uključuje u postupke samo nakon što tužena škola dostavi tužbu, te je primjećeno da škole to rade apsolutno neažurno, radi čega ovo Pravobranilaštvo i nema saznanja o broju postupaka protiv škola sa područja Zeničko-dobosjkog kantona, radi čega smo iznijeli podatke kojima u našem upisniku raspolažemo

U toku 2024. godine podneseno je 7 tužbi protiv Kantona, radi isplate razlika plaća i drugih naknada na osnovu Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji BiH, naknade za doprinose i prevoz, ukupne vrijednosti 72.500,00 KM, a koje se odnose na potraživanja Ministarstva unutrašnjih poslova,

U toku 2024.godine podneseno je 9 tužbi i to tužitelja Kantonalnog tužilaštva Zeničko-dobojskog kantona i sudija Općinskog suda u Zenici a radi diskriminacije u pogledu ostvarivanja određenih prava koja proističu iz Zakona o plaćama i naknadama sudija i tužilaca odnosno naknada koje su utvrđene Odlukama Zeničko-dobojskog kantona, na osnovu tog Zakona.

Po tužbama radi isplate plaća i naknada na osnovu granskih kolektivnih ugovora iz 2024. godine, u izvještajnom periodu riješeno je 3 predmeta, kojima je potraživano 48.123,00 KM a tužbe su povučene.

Ostali sporovi

U 2024.godini Pravobranilaštvo je imalo u radu 4 tužbe koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva u iznosu od 236.080.00 KM i 1 tužba koja se odnosi na regresno potraživanje u iznosu od 87.669.00 KM.

IZVRŠNI POSTUPAK („I")

Tokom 2024. godine u radu Pravobranilaštva evidentirano je ukupno 13.985 izvršna predmeta (9.715 predmeta radi naplate sudske takse /„Ist"/ i 4.270 ostala izvršna predmeta /"I"/), od kojih je 10.793 preneseno iz predhodne godine.

U izvještajnom periodu zaprimljeno je 3.192 nova izvršna predmeta (838 radi prinudne naplate pravosnažno dosuđenih potraživanja iz rješenja za šumsku štetu i 2.354 radi prinudne naplate sudske takse), pravosnažno je okončano 1.403 predmeta, dok je 12.582 nezavršenih predmeta preneseno u narednu godinu.

Od ukupnog broja izvršnih predmeta, 3.446 predmeta se odnose na prijedloge za izvršenje, koje je u 2024. godini u ime Kantona, Pravobranilaštvo podnijelo nadležnim sudovima, koji se odnosi na prinudnu naplatu neplaćene sudske takse i 824 prijedloga za prinudnu naplatu duga po osnovu ugovora o koncesiji, duga za štete nastale izvršenom šumskom krađom, te neplaćene troškove parničnog i izvršnog postupka, koji su dosuđeni u korist Kantona, 14 predmeta se odnosi na prijedloge za izvršenje za prinudnu naplatu duga,

koji su podneseni protiv Kantona, radi naplate dosuđenih naknada na osnovu pravosnažnih presuda (u pretežnom dijelu izvršenje po presudama po osnovu duga troškova parničnog postupka). Smatramo potrebnim napomenuti da je u ovom dijelu Pravobrailaštvo aktueleno učestvovalo u pružanju stručne pomoći u postupcima, ukupno 76 postupaka u kojim je škola označena kao izvršenik u svim dostavljenim rješenjima od strane škola koje su dostavljale rješenja i tražile stručnu pomoć.

Od ukupnog broja 13.985 izvršnih predmeta u radu u 2024.godini, Kanton je tražilac izvršenja u 13.161 predmeta dok je u 824 predmeta Kanton izvršenik.

Od ukupno 13.985 izvršnih predmeta, koji su bili u radu u toku 2024. godine, donošenjem rješenja o izvršenju okončano je ukupno 1.403 predmeta, od kojih se 1.100 predmeta odnosi na sudske takse, a 303 predmeta na ostala izvršenja. Po osnovu neplaćene sudske takse i ostalih izvršenja po raznim osnovama u toku 2024. godine u korist Kantona je realizovano ukupno ***333.746,11 KM****.*

U toku 2024. godine u svim okončanim parničnim i izvršnim postupcima, na ime naknade i nagrade za rad (zastupanje) Kantonalnog pravobranilaštva, koji predstavljaju troškove postupka, u korist Kantona, ukupno je dosuđeno ***96.718,00 KM*** *od čega iznos 5.950,00 KM se odnosi na dosuđene troškove u parničnom a 90.768,00 KM na troškove u izvršnom postupaku.*

Ova sredstva se uplaćuju direktno u Budžet Kantona i ista nisu predviđena stavkom "prihodi budžeta", jer se ista dosuđuju za rad Pravobranilaštva na osnovu odredaba Zakona o parničnom postupku prema advokatskoj tarifi, kada Pravobranilaštvo u potpunosti ili djelimično uspije u sporu, pa slijedi da su ista doprinos Kantonalnog pravobranilaštva Budžetu Kantona.

Ukupno u radu	*Pravosnažno okončano i naplaćeno sa troškovima*	*Sudske takse „Ist“*	*Ostali izvršni predmeti“I “*	*Prenesen o iz predhodn e godine*	*Zaprimljen o izvještajno m periodu*	*Prenesen o u narednu godinu*
13.985	*1.403*	*9.715*	*4.270*	*10.793*	*3.192*	*12.582*
Vrijednos t	*424.514,11 KM.*	*262.045,6 1 KM*	*71.700,50 KM*			

Izvršni postupci, u kojima se Kanton pojavljuje u ulozi tražioca izvršenja, odnose se na izvršni postupak pokrenut protiv lica koja ne vraćaju kredite dobijene iz budžetskih sredstava, lica za koja je utvrđeno u krivičnim i prekršajnim postupcima da su odgovorni za šumsku krađu, lica koja nisu po rješenju suda platili sudsku taksu i prijedlozi protiv pravnih i fizičkih lica, koja nisu platila obaveze dosuđene Kantonu pravosnažnim presudama.

U okviru preventivnog djelovanja, prije pokretanja izvršnog postupka, Pravobranilaštvo je upućivanjem pismenih opomena dužnicima u većem broju predmeta uspjelo da obezbjedi plaćanje sudske takse bez podnošenja prijedloga za izvršenje.

Prijedlozi za izvršenje koji se podnose u ime Kantona, odnose se uglavnom na prinudnu naplatu sudske takse koja nije plaćena dobrovoljno u vođenim parničnim postupcima pred općinskim sudovima u Kantonu, koje su određene rješenjem sudova. U toku trajanja izvršnog postupka do konačne naplate duga i dalje su prisutni problemi koji se odnose na ispravnu oznaku naziva i adrese izvršenika i na statusne promjene izvršenika, što je od uticaja na dužinu i ishod samog izvršnog postupka. A takođe su izvršenja po prijedlogu Kantona u većem broju

slučajeva otežana i iz razloga što su računi izvršenika često blokirani ili ugašeni, odnosno što izvršenik-fizičko lice nema nikakve imovine na kojoj bi se moglo provesti izvršenje.

Također, Pravobranilaštvu se dostavljaju rješenja za plaćanje sudske takse u kojima je takseni obveznik strano pravno lice, odnosno fizičko lice koje ima prijavljeno prebivalište van teritorije Bosne i Hercegovine. U tom slučaju jedini način za naplatu sudske takse je provođenje postupka izvršenja u zemlji u kojoj pravno lice ima sjedište, odnosno fizičko lice boravište, na način da je potrebno postupiti prema pravnom pravilu „Lex rei siti", odnosno prema pravilima domaćeg prava. Ovakav postupak nije svrsishodan jer podrazumijeva prethodno predujmljivanje troškova koji su najčešće nesrazmijerni u odnosu na glavno potraživanje. U tom smislu je od značaja uloga nadležnih sudova koji odlučuju u postupcima i utvrđuju taksu da vode računa o taksenom obvezniku, da li se radi o stranoj pravnoj ili fizičkoj osobi, jer u dosadašnjoj praksi takva potražiavnja ostaju ne naplačena jer su predmet složene procedure povezane sa nesrazmejrnim troškovima.

Pravobranilaštvo je u izvještajnom periodu od strane Općinskog suda u Zenici zaprimilo veliki broj predmeta koji se odnose na prinudnu naplatu sudske takse za dužnika RMU „Zenica" D.O.O. Zenica. Neovisno od činjenice, da je Vlada Federacije BiH, donijela Odluku o finansijskoj konsolidaciji RMU „Zenica" D.O.O. Zenica, broj: 493/2024 od 02.04.2025.god. na temelju koje Općinski sud u Zenici odbacuje prijedloge za izvršenje podnešene od strane Kantonalnog pravobranilaštva kao nedozvoljene, odnosno, prinudna naplata sudske takse prema stavu suda a na osnovu gore nevedne Odluke je nedopuštena.

Ovo posebno naglašavamo jer se radi o velikom broju predmeta zaprimljenih u izvještajnom periodu, oko 800 predmeta, koje Općinski sud u Zenici i dalje dostavlja Pravobranilaštvu radi prinudne naplate iako naš zahtjev/predlog za prinudnu naplatu odbacuje!

Smatramo posebno naglasiti, da kad je u pitanju ova problematika, odnosno dostavljanje rješenja od strane Općinskog suda u Zenici, rješanja u kojim je takseni obveznik pravno lice, da Pavobrailaštvo ne pokreće postupke prinudne naplate sudske takse. Naime, pokretanje postupaka prinudne naplate protiv izvršenika koji je strano pravno lice, odnosno sjedište je u inostranstvu, pokretanje takvih postupaka je povezano sa izrazito komplikovanom procedurom koja je dalje povezana sa prethodnim troškovima a dok je naplata glavnog duga neizvjesna

Naime, shodno Zakonu o sudskim taksama Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 1/16 - prečišćen tekst), taksa se uplačuje prilikom podneošenja pismena nadležnom sudu. Međutim, u praksi to i nije tako radi čega i postoji ogroman broj rješenja koja se dostavljaju Kantonalnom pravobranilaštvu radi pokretanja postupka. Ovaj problem naročito dolazi do izražaj, kako smo rekli, kad je takseni obveznik strano pravno lice, ili fizičko lice koje ima prebivalište u insotarnstvu. U takvim slučajevima Pravobranilaštvo vrača nadležnosm sudu rješenja jer je propušteno da se postupi po Zakonu o sudskim taksama, odnosno da u ovakvim pravnim stvarima, sud zahtjeva plačanje takse prilikom poduzimanja radnje od strane pravnog lica koje ima sjedište izvan Bosne i Hercegovine.

Napominjemo, da su takva pravna licu uglavnom strane u privrednim parničnim postupcima, gdje su vrijednosti postupak samim time i veći, te primjenom Tarife i sudska taksa predstavlja velike iznose a koji u konačnom ne mogu biti predmet pronudne naplate.

UPRAVNI POSTUPAK („U")

Tokom 2024. godine Pravobranilaštvo je u radu imalo 21 predmeta u upravnom postupku i upravnom sporu od kojih je 6 preneseno iz ranijih godina, a 15 su zaprimljena u izvještajnom periodu, 4 predmeta su rješena dok su 17 i kao nezavršena preneseni su u 2025. godinu.

OSTALI PREDMETI („R")

Ostali predmeti pod oznakom „R", odnose se na izradu pojedinačnih informacija iz nadležnosti Pravobranilaštva, podnošenje imovinsko-pravnih zahtjeva u krivičnim postupcima protiv lica koja su izvršenjem krivičnog djela oštetili Budžet Kantona, prijedlozi za uknjižbu imovinskih prava, izjašnjenja Pravobranilaštva po podnesenim prijavama zbog neizvršenja pravosnažnih presuda, razne prepiske između Pravobranilaštva i subjekata čije interese Pravobranilaštvo zastupa ili subjekata koji se pismeno obraćaju Pravobranilaštvu po raznim pravnim pitanjima i dr.

Iz ove grupacije predmeta u 2024. godini evidentirano je u radu 318 predmet, od kojih je 238 okončano, 80 predmeta je preneseno u 2025. godinu.

Također veliki broj predmeta iz ovog upisnika, 38 predmeta odnosi se na korespodenciju sa osnovnim i srednjim školama, koje se odnose na pružanje stručne pomoći u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja, tužbi i drugim stvarima u kojima Kantonalno pravobranilašvto nema aktivnu legitimaciju i ne vrši zastupanje škola.

Također iz ove grupe predmeta radilo se na dostavi odgovara na poslanička pitanja, koja često nisu u nadležnosti ovog organa u smislu davanja potrebnih informacija, imajući u vidu pravni položaj Kantonalnog pravobranilašvta kao zakonskog zastupnika Kantona. Dalje, pružanje resornim ministarstvima određenih stručnih pomoći koja se ne mogu podvesti pod pravna mišljenja a tiču se ugovora o koncesiji, ugovora o prodaji stana na kojem postoji stanarsko pravo i sl.

Također, iz ovog upisnika Pravobrailaštvo je imalo obavezu podnošenja imovinsko-pravnih zahthjeva u krivičnim postupcima u kojima je povređena imovina ili movinsko-pravni interes kantona, ukupno je podneseno 4 imovinsko-pravna zahtjeva.

III PREVENTIVNA DJELATNOST PRAVOBRANILAŠTVA

Preventivna djelatnost Pravobranilaštva usmjerena je na sprječavanije nastanka povrede imovinskih prava subjekata, čije interese Pravobranilaštvo zastupa, odnosno na smanjenje vrste i obima tih povreda, zatim na sporazumno rješavanje spornih imovinsko-pravnih odnosa, kad je to moguće i pravno osnovano.

Pravobranilaštvo preduzima i druge preventivne radnje i mjere koje utiču na smanjenje štetnih posljedica po državnu imovinu, izbjegavanje nepotrebnih sudskih postupaka i troškova, te bržeg ostvarivanja nespornih prava subjekta kojeg zastupa.

U okviru preventivnog djelovanja, Pravobranilaštvo daje pravna mišljenja organima i tijelima Kantona po pitanju korišćenja i raspolaganja državnom imovinom, pruža stručnu pomoć organima i tijelima Kantona čije interese zastupa u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja, kao i drugih subjekata kada je to u interesu Kantona, predlaže nadležnim organima

poduzimanje određenih pravnih radnji u cilju zaštite državne imovine, te sarađuje sa kantonalnim i općinskim tijelima u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja.

U skladu sa članom 13. Zakona o pravobranilaštvu, kantonalni organi i organizacije čije imovinsko-pravne interese Pravobranilaštvo zastupa, dužna su da u poslovima pravnog prometa prije zaključenja pravnog posla, pribave mišljenje Pravobranilaštva, ali u onim ugovorima u kojima se pribavljaju stvari ili raspolaže stvarima, odnosno materijalnim(vlasničkim) pravima u vlasništvu Kantona. Pravobranilštvo u svom radu pruža stručnu pomoć shodno gore citiranoj odredbi svim subjektima koji dostavljaju zahtjeve za davanje mišljenja koja nisu obuhvačena navedenom odredbom, u kojem slučaju davanjem eventulane stručne pomoći nadležnost Pravobranilaštva je iscrpljena.

Pravna mišljenja i stručna pomoć

U 2024. godini Pravobranilaštvo je imalo zastupljene sve navedene oblike preventivnog djelovanja, od kojih su najzastupljeniji davanje pravnih mišljenja (oznaka „M"), te upućivanje opomena za dobrovoljno ispunjenje obaveza za koje su Pravobranilaštvu upućeni prijedlozi za podnošenje tužbi ili prijedlozi za izvršenje od nadležnih kantonalnih organa.

U izvještajnom periodu Pravobranilaštvo je u radu imalo 172 zahtjeva za davanje pravnih mišljenja, od kojih je 49 zahtjeva preneseno iz prethodne godine, a 123 zaprimljeno u 2024. godini a rješeno je 122 predmeta.

Ukupno je dato 113 pravnih mišljenja koja se odnose na mišljenja po ugovorima (kupoprodajni ugovori, ugovori o koncesiji, ugovori o građenju, ugovori o raznim vrstama usluga, ugovori o zakupu, ugovori o javnoj nabavci i dr.), a preko 150 usmenih mišljenja o kojima se ne vodi poseban upisnik a odnose se na druga pravna pitanja iz različitih pravnih oblasti (imovinsko-pravna pitanja, radno pravo, naknada štete, obligaciona prava mogućnosti sklapanja sudskih i vansudskih nagodbi iz osnova sudskih presuda, te s tim u vezi pitanje redoslijeda naplate potraživanja i dr.).

U okviru preventivnog djelovanja, Pravobranilaštvo kontinuirano sarađuje sa nadležnim kantonalnim ministarstvima, sudovima i tužilaštvima, kao i sa općinskim i kantonalnim pravobranilaštvima sa područja Federacije Bosne i Hercegovine u cilju usaglašavanja stajališta o određenim pravnim pitanjima i što efikasnije zaštite imovinskih interesa Kantona.

IV POSLOVI VEZANI ZA RAD PRAVOBRANILAŠTVA

U okviru poslova vezanih za rad Pravobranilaštva, najčešći su poslovi izrade raznih rješenja o pravima iz radnog odnosa zaposlenika u Pravobranilaštvu (rješenja o ocjeni namještenika i državnog službenika, o korištenju godišnjeg odmora, te drugim pravima iz radnog odnosa), uvjerenja izdata o podacima iz službene evidencije Pravobranilaštva, izrada općih akata Pravobranilaštva, naročito donošenje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i njegovim usklađivanjem sa pozitivnim propisima i nadležnostima Pravobranilaštva te informacije i izvještaji o radu Pravobranilaštva.

Iz ove grupacije predmeta („Up") u radu je bilo 139 predmeta, od čega je 52 preneseno iz prethodne godine, 51 predmet je zaveden u izvještajnom periodu, 87 predmeta su okončana u 2024. godini, a 52 predmeta su prenesena u narednu godinu.

Također, valja napomenuti da smo proveli postupak arhiviranja bezvrijedne arhivske građe (BRG) koji je proveden u saradnji sa Arhivom Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa pozitivnim propisima koji uređuju arhiviranje uopće. Obzirom na provedeni postupak arhiviranja BRG-e, u Kantonalnom pravobranilaštvu dalje provodimo postupak arhiviranja shodno propisima koji to regulišu, ali istovremeno i navodimo potrebu boljeg i adekvatnijeg uređenja priručne arhive, potrebne obuke namještenika shodno Zakonu o arhivu , odnosno pohađanje obaveznog seminara i polaganje arhivističkog ispita.

V SISTEMATIZACIJA RADNIH MJESTA

Unutrašnja organizacija Pravobranilaštva uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 15 /25).

Poslovi iz djelokruga Pravobranilaštva Zeničko-dobojskog kantona vrše se u okviru sljedećih organizacionih jedinica:

a) Odjeljenje nosilaca pravobranilačke funkcije
b) Odjeljenje za upravu i administrativne poslove.

a) Odjeljenje nosilaca pravobranilačke funkcije vrši poslove na osnovu Ustava BiH, Ustava FBiH, Ustava Zeničko-dobojskog kantona, zakona i drugih propisa i općih akata donijetih u skladu sa odgovarajućom zakonodavnom regulativom, u skladu sa nadležnostima iz Zakona o pravobranilaštvu (poslovi zaštite imovine i imovinskih interesa Kantona i njegovih organa, kantonalnih organa uprave, kantonalnih upravnih organizacija i stručnih službi i drugih institucija čiji je osnivač Kanton), te također vrši i druge poslove na osnovu Zakona o pravobranilaštvu.

b) Odjeljenje za upravu, opšte, tehničke i administrativne poslove organizuje i izvršava poslove u cilju što potpunijeg i efikasnijeg izvršavanja osnovne djelatnosti Pravobranilaštva, te izvršavanje ostalih prava i obaveza Pravobranilaštva utvrđenim odgovarajućim zakonskim propisima (izrada normativnih akata, izrada budžeta), poslovi iz radnog odnosa uposlenih, (godišnji odmori, plaćeno odsustvo i druga prava), poslovi pisarnice (prijem i otprema pošte) vodi upisnike, ažurira spise, arhiva predmeta, poslovi AOP (automatska obrada podataka), obrada i priprema predmeta, finansijsko računovodstveno poslovanje, rad sa strankama i drugih poslova po naređenju Pravobranioca koji doprinose efikasnijem radu Pravobranilaštva.

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva Zeničko-dobojskog kantona, u Pravobranilaštvu je sistematizovano 13 radnih mjesta, od čega Pravobranilac i četiri (4) zamjenika Pravobranioca, tri (3) državna službenika i pet (5) namještenika.

Od navedenih sistematizovanih radnih mjesta, u Pravobranilaštvu je popunjeno 7 pozicija, od čega: pravobranilac, dva zamjenika, jedan stručni saradnik i tri namještenika, dakle 6 pozicija je nepopunjeno, što se uveliko odražava na rad.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, predviđen je broj radnih mjesta, prije svega stručnih saradnika, pripravnika ili volontera i namještenika, a prema stvarno ukazanim potrebama, očekujemo u narednom periodu i popunjavanje istih. U tom smislu, predviđeno je

tri stručna saradnika, čiji opis poslova je prije svega pomaganje u radu pravobranioca i zamjenika kao i samostalan rad na izvršnom referatu, koji je po svom obimu i najzastupljeniji.

Imenovani Pravobranilac je ranije bio Zamjenik pravobranioca u ovom Pravobranilaštvu, čijim odlaskom 2020.godine je pozicija zamjenika upražnjena, radi čega smo pokrenuli, već drugi puta u trajanju prvog mandata, proceduru imenovanja zamjenika pravobranioca, kako bi se rad mogao nesmetano obavljati u skladu iz Zakonom o pravobranilaštvu i citiranim pravilnikom. U tom smislu Pravobranilaštvo je u izvještajnom periodu pokrenulo proceduru za popunu upražnjenog radnom mjesta, Zamjenika kantonalnog pravobranioca, ali je iz pozatih razloga, odn. donošenjem Odluke vlade o moratoriju na upošljavanje nevedeni postupak obustavljen. S time u vezi Pravobranilaštvo je iznova pokrenulo proceduru, nadležno Ministarstvo je provelo propisanu proceduru i dostavilo Vladi Zeničko-dobojskog kantona.

Međutim, u izvještajnom periodu navedena pozicija nije popunjena, što se uveliko odražava na sam rad imajući u vidu obim poslova iz nadležnosti Pravobranilaštva.

Dalje, sistematizovanje namještenika ekonomske struke zaduženog za materijalno knjigovodstvo i poslove upisnika je bilo također nužno. Imajući u vidu da Pravobranilaštvo od svog osnivanja nije imalo mogućnost uposlenja namještenika te stručne spreme a obim poslova iz nadležnosti Pravobrailaštva se uvečao te je neophodno da te stručne poslove obavlja jedan namješteni ekonomske struke, kako bi se izbjegla neažurnost, propusti i nekvalitetno obavljanje poslova bez stručnog lica ili angažovanje uposlenika po drugom osnovu. Dakle, stvorene su pretpostavke za prijem uposlenika na to radno mjesto, koji bi pored primarnih poslova materijalnog knjigovodstva bio u obavezi vršiti i poslove upisničara, te njegovo upošljavanje očekujemo u budućem periodu, obzirom da smo pokrenuli potrebnu proceduru.

Također, Pravilnikom su predviđeni i pripravnici u pravom smislu te riječi, kako je to regulisano u Općinskim sudovima ali i određenim Pravobrnilaštvima, jer smatramo da u ovom organu samo angažovanje pripravnika za obavljenje pripravničkog staža može dati očekivane rezultate u smislu samostalnog osposobljavanja pripravnika za samostalan rad, polaganje pravosudnog ispita ili ispita općeg znanja te da Pravobranilaštvo upravo pruža takve uslove za osobe koje prvi puta zasnivaju radni odnos. U izvještaju za period 2023.godi, u svome planu smo ovu aktivnost najavili a u ovom izvještajnom periodu smo je i okončali.

Iz dosadašnje prakse, kad je u pitanju volontiranje, shodnu o Zakonu o volontiranju, kao i Zakonu o radu, smatrali smo da, jedna godina volontiranja i nije dovoljna da bi se postigao cilj kojem težimo, a to je priprema za polaganje potrebnog ispita kao i samostalan rad. Naravno, i dalje smo voljni da se angažuju volonteri, ukoliko to bude alternativa za pripravnike, iako smatramo da finansijka sredstava ne smiju i nisu u ovakvom slučaju jedini uslov. Pravobranilaštvo svakako u svom finansijskom planu predviđa potrebna sredstva za sva buduća upošljavanja.

Prema tome, smatramo da će angažiranje pripravnika ili volontera imati pozitivan uticaj, kako na rad u jednostavnijim i manje složenim pravnim stvarima a s druge strane to daje mogućnost da poslije završenog pripraničkog staža, pripravnici ili volonteri budu osposobljeni za rad na složenijim pravnim poslovima a čime bi Pravobranilaštvo dalo svoj doprinos u segmentu društvene odgovornosti.

Pravobranilaštvo je tokom izvještajne godine imalo visok broj ulazne i izlazne pošte. odnosno obim poslova i zadataka koje je ovo Pravobranilaštvo obnašalo u protekloj godini, posebno ističući da Pravobranilaštvo ima određen broj sistematizovanih, a nepopunjenih radnih mjesta, te da je jedan od zamjenika pravobranioca bio odsutan radi bolovanja, kao i da

jedini stručni saradnik radio do polovine godine radi prestaka radnog odnosa u Kantonalnom pravobranilaštvu.

VI OCJENA STANJA I POSTIGNUTI REZULTATI

Analizom ukupnog stanja i uzimajući u obzir aktivnosti ovog Pravobranilaštva na poslovima zašite imovine i imovinskih interesa Kantona, iz ovog Izvještaja može se utvrditi, da je Pravobranilaštvo i u 2024. godini, kako zastupanjem pred sudovima i drugim organima, tako i kroz davanje prethodnog pravnog mišljenja obavljanja drugih poslova iz okvira nadležnosti, te pružajući pravnu pomoć, pa i dalje usljed očitog nesrazmjera u broju predmeta naspram broja nosilaca pravobranilačke funkcije (Pravobranilac i 2 zamjenika pravobranioca) i obavljanja svojih zadataka u takvim uslovima, kvalitetno i sa velikim uspjehom obnašalo svoju fukciju, ostvarujući zapažene rezultate.

Smatramo da je ovo Pravobranilaštvo u izvještajnom periodu, kao i prethodnih godina, krajnje profesionalno i uspješno obavljalo poslove zaštite imovine i imovinskih interesa. Pored priliva novih i prisustva veoma složenih predmeta iz ranijih godina a koji zahtijevaju poseban pristup, vrijeme za proučavanje činjenične i pravne situacije, izuzetno širokog dijapazona djelovanja ovog organa i kontinuiranog proširivanja nadležnosti Pravobranilaštva drugim propisima, svi poslovi su se u izvještajnom periodu obavljali ažurno i blagovremeno, stoga smatramo da je ovaj organ opravdavao svoju funkciju.

VII MATERIJALNO-TEHNIČKA OPREMLJENOST PRAVOBRANILAŠTVA

U pogledu materijalne opremljenosti, Kantonalno pravobranilaštvo radi u poslovnim prostorijama izgrađenim 70-tih godina prošlog vijeka, koje je potrebno u cjelosti renovirati iz razloga što postoji realna opasnost od nastanka štete od instalacija koje nisu dostatne, što zbog dotrajalosti što zbog nepostojanja uopće, da udovolje potrebama normalnog funkcionisanja i upotrebe stalnih sredstava kojim radimo. Poslovne prostorije su adekvatne i namjenski predviđene za Kantonalno pravobrnailaštvo, koje po svojoj strukturi i površini svakako odgovaraju ovom organu, ali je iste potrebno modernizirati u skladu sa vremenom sve radi racionalnijeg i ekonomičnijeg korišetenja.

Stanje službenih prostorija je dotrajalo da nisu dovoljna manja ulaganja jer je potrebno izmjeniti podove, stolariju, toalete, da bi i izgled kancelarija Pravobranilaštva dao potreban dignitet ovoj instituciji, a pravobranilac, zamjenici pravobranioca i ostali uposlenici konačno dobili zadovoljavajući radni prostor, potpunu materijalnu opremljenost i samim tim optimalne uslove za efikasan rad. Pravobranilaštvo je u izještajnom periodu, shodno mogučnostima, provelo i okončalo potrebne pocedure nabavke namještaja kao i arhivskih polica, krečenje i zamjena dotrajalih itisona, ali i dalje ostaje problem neophodnih radova na samim poslovnim prostorijama u građevinskom smislu. Međutim, za navedeno nisu stvorene formalno-pravne protpostavke koje su zbog nedostatka dokumentacije predmet postupka pred nadležnim sudom.

Pravobranilaštvo u svom planiranju potrebnih sredstva za tekuće namjene, kao i namjene javne nabave potrebnih stalnih sredstava ima potpuno razumjevanje prilikom donošenja budžeta kroz opredjeljivanje i dodjelu traženih sredstava, jer su ona nužna i

optimalna za navedene namjene a u odnosu na značaj, kao i postignute rezultate u pogledu punjenja budžeta od srane Pravobranilaštva.

Značaj Pravobranilaštva u pitanju zaštite interesa kantona, kako u pravnim stvarima u kojim ima pasivnu, tako i u onim u kojim ima aktivnu ulogu u postupcima te zaštite a što se vidi iz ovog izvještaja kao i ranijih kao prilog toj nepobitnoj činjenici a to se ogleda u ostvarenju konkretnog prihoda u budžet Kantona kroz postupke izvršenja gdje se Pravobranilaštvo pojavljuje kao zakonski zastupnik ali i sprečavanju rashoda iz budžeta u postupcima u kojima je Kanton tuženi.

Dalje navodimo, a u prilog gore rečenom, da je budžet ovog organa minimalan ali isti upoređujući sa ostavrenim prihodom, kako direktnim tako i indirektnim, je dovoljan razlog da se Pravobrnailaštvu da značaj koji mu pripada, kako u funkcionalnom tako i u materijalno-tehničkom, kadrovskom i svakom drugom obliku.

U tom smislu očekujemo da će se pristupit renoviranju službenih prostorija u kojim je smješten ovaj organ, iako sredstva u budžetu za 2025.godinu nisu opredjeljena za te namjene jer Pravobranilaštvo nije bilo u poziciji da predloži zahtjev prilikom donošenja budžeta, ali se kroz rebalans mogu stvoriti pretpostavke za taj naš zahtjev. Postupak upisa vlasništva nad predmetnim prostorijama je u toku, jer je neizvjesno do kad će isti trajati, a stanje u funkcionalnom smislu otežava rad i funkcionisanje Pravobranilaštva. Otkanjanjem tih formalno-pravnih pretpostavki, stvorit će se mogučnost poduzimanja pravnih i faktičkih radnji u ostvarenju ovog zahtjeva.

VIII IZVJEŠTAJ O JAVNIM NABAVKAMA

Pravobranilaštvo Zeničko-dobojskog kantona u 2024. godini provodilo je javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (SI, novine BiH br.39/14 i 59/22). Tom prilikom ugovoreni organ provodio je postupke Direktnog sporazuma u skladu sa članom 87. i 90. Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma Pravobranilaštvo Zeničko-dobojskog kantona vodeći računa o sredstvima koja su mu odobrena u Budžetu. Član 87. Zakona o javnim nabavkama definiše da je direktni sporazum jedan od tzv. postupaka za dodjelu ugovora male vrijednosti. Ugovorni organ provodi postupak direktnog sporazuma za nabavku robe, usluga ili radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od iznosa od 6.000 KM bez poreza na dodanu vrijednost. Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma Kantonalnog pravobranilaštva je propisana procedura za provođenje postupka nabavke putem direktnog sporazuma i definisano da se direktni sporazum smatra zaključenim:

- kod nabavki čija je vrijednost do 1.000 KM prilaganjem računa ili druge odgovarajuće dokumentacije;

- kod nabavki čija je vrijednost veća od 1.000 KM ugovorni organ je dužan zaključiti ugovor.

Direktni sporazum je članom 90. Zakona o javnim nabavkama definisan kao postupak u kojem ugovorni organ nakon ispitivanja tržišta traži pismeno prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više ponuđača i pregovara ili prihvata tu cijenu, kao uslov za konačan sporazum. Izvještajem su obuhvaćene aktivnosti prema predmetu nabavke, vrsti postupka, vrijednosti ugovora, izbora dobavljača za dodjelu ugovora (ekonomski najpovoljnija ponuda).

Kantonalno pravobranilaštvo je u izvještajnom perodu provelo i izvršilo ukupno četiri javne nabavke, nabavku usluga moleraja, postavljanje itisona, nabavka arhivskih polica i kancelarijskih fotelja u ukupnoj vrijednosti od 11.000,00 KM.

IX OSNOVNI ZADACI I PROGRAMSKA ORIJENTACIJA PRAVOBRANILAŠTVA U 2025. GODINI

U ostvarivanju principa ustavnosti i zakonitosti i ostvarivanju funkcija i zadataka koji proizlaze iz Zakona o pravobranilaštvu i drugih zakonskih propisa, aktivnosti Kantonalnog pravobranilaštva Zenica će i u narednom periodu biti usmjerene na:

- *Poduzimanju mjera i aktivnosti radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Kantona,*
- *Afirmaciji svih vidova preventivne djelatnosti Pravobranilaštva, kao što su sporazumno rješavanje spornih odnosa,*
- *Kontinuiranom praćenju pojava i problema vezanih za primjenu zakona u praksi, te iniciranju izmjene istih, putem nadležnih institucija,*
- *Organizovanju radnih dogovora sa ministarstvima i drugim organima u cilju što stručnijeg i efikasnijeg rada i postizanja boljih rezultata u zaštiti imovine Kantona,*
- *Ostvarenju saradnje sa federalnim i državnim organima i pravobranilaštvima na svim nivoima radi ujednačavanja prakse i zauzimanja stavova po pravnim pitanjima vezanim za primjenu zakonskih i drugih propisa, saradnju sa pravosudnim organima, organima uprave i drugim pravnim subjektima u cilju ostvarenja funkcije koje proizilaze iz naše nadležnosti,*
- *Ukazivanju Skupštini i Vladi Kantona na uočene pojave i probleme koji ugrožavaju i narušavaju imovinu Kantona, a do kojih saznanja bude dolazilo kroz rad na predmetima, kao i kroz podatke i obavještenja koja dostavljaju državni organi, preduzeća i druga pravna lica, te u okviru svoje nadležnosti, davati prijedloge za sprječavanje istih,*
- *Edukaciji nosilaca pravobranilačke funkcije i drugih uposlenika putem seminara, savjetovanja, kurseva, praćenja sudske prakse i nove zakonske regulative,*
- *Obezbjeđenju kadrovskih (popuna upražnjenih pozicija zamjenika Pravobranioca, stručnih saradnika i namještenika) i materijalno-tehničkih uslova za postizanje veće ažurnosti i efikasnosti u rješavanju predmeta iz nadležnosti Pravobranilaštva,*
- *Sačinjavanje Izvještaja o radu Kantonalnog pravobranilaštva za izvještajnu godinu,*
- *Redovno vršenje poslova na izradi raznih podnesaka koji se odnose na parnični, izvršni, vanparnični, upravni postupak kao i upravni spor pred nadležnim sudovima i drugim organima i tjelima koji odlučuju o pravima i obavezama Kantona, postupanje u zemljišno-knjižnim stvarima kod podnošenja zahtjeva za upis Kantona, izjavljivanje pravnih lijekova u tim postupcima i sl.,*
- *Preduzimanje mjera i aktivnosti na utvrđivanju mogućnosti sporazumnog rješavanja spornih odnosa, a u već nastalim sporovima nastojati najefikasnije otklonuti sve štetne posljedice ili iste umanjiti,*

- *Preventivno djelovati kroz sugestije i pravna mišljenja subjektima koje zastupa kako bi se otklonili svi pravni osnovi za eventualno potraživanje štete ili drugog prava,*

- *Obavezno učešće Pravobranilaštva u postupcima izrade Općih akata kojima se regulišu imovinsko-pravni odnosi,*

- *Praćenje i proučavanje društvenih odnosa koji su važni za ostvarivanje funkcije Pravobranilaštva,*

- *Uredno obavljati administrativno-tehničke poslove iz djelokruga ovog organa, poslovi pisarnice, uredno voditi propisane upisnike i druge poslove i zadatke,*

- *Raditi na izradi internih akta, pravilnika koji nisu doneseni ili usklađeni za zakonima koji su u nadležnosti Pravobranilaštva,*

- *Obezbijediti potrebna sredstva za nabavku stalnih sredstva, donijeti potrebne materijalno - pravne osnove za arhiviranje predmeta shodno Zakonu o arhivskoj građi Zeničko-dobojskog kantona i drugih propisa koji regulišu postupanje sa arhivskom građom (predmetima i spisima),*

- *Saradnja sa Arhivom Federacije BiH u postupku arhiviranja i uništavanja bezvrijedne arhivske građe,*

- *Edukovanje namještenika koji su određeni za vršenje arhivskog poslovanja,*

- *Rad na ažuriranju u rješavanju predmeta iz ranijih godina i pokretanja odgovarajućih postupaka,*

- *Racionalno koristiti sredstva za rad te se pridržavati i drugih mjera štednje,*

- *Nastojanja vansudskog rješavanja novih sporova iz radno- pravnih odnosa koji se odnose na utuživanje za isplate razlike doprinosa iz razlika plaća koje su bile predmet ranijih postupaka i isplata, o čemu je Zeničko-dobojski kanton upoznat radi čega očekujemo da se aktivno uključi u postupak obzirom da će navedene tužbe dodatno opteretiti budžet Kantona,*

- *Praćenje ostvarivanja ustavnosti i zakonitosti kao i o svim uočenim pojavama eventualnog kršenja pozitivnih propisa obavijestiti Skupštinu i Vladu Kantona.*

Kantonalni pravobranilac

Sedad Kliko

PRILOG:

- ***Tabela 1 – pregled prenesenih, zaprimljenih i riješenih predmeta po referatima u 2024. godini***

- ***Tabela 2 – prikaz vrijednosti sporova u parničnim postupcima u izvještajnom periodu***

- ***Tabela 3 – prikaz vrijednosti naplačenih iznosa u izvršnim postupcima u izvještajnom periodu***

Tabelarni prikaz spisa u 2024. godini

Oznaka spisa	*Broj spisa prenesenih iz 2023. godine*	*Broj spisa zaprimljenih u 2024. godini*	*Ukupan broj spisa u radu u 2024. godini*	*Broj okončanih spisa u 2024. godini*	*Broj prenesenih spisa u 2025. godinu*
"P" (parnični)	*246*	*94*	*340*	*25*	*315*
"I" (izvršni)	*3.432*	*838*	*4.270*	*303*	*3.967*
"Ist" (izvršni-sudska taksa)	*7.361*	*2.354*	*9.715*	*1.100*	*8.615*
"U" (upravni)	10	*15*	25	*4*	*21*
"M" (mišljenja)	*49*	*123*	*172*	*113*	*59*
"R" (razno)	*108*	*210*	*318*	*238*	*80*
"Up" (interni)	*52*	*80*	*132*	*87*	*45*
Ukupno	*11.258*	*3.714*	*14.972*	*1.870*	*13.102*

Tabela 2 – prikaz vrijednosti sporova u parničnim postupcima u izvještajnom periodu

<table>
<tr><td colspan="3">Ukupna vrijednost svih parničnih sporova</td><td colspan="3">35.225.897,80KM</td></tr>
<tr><td colspan="2">Vrijednost u sporovima u kojima je Kanton tužitelj</td><td colspan="4">Vrijednost u sporovima u kojima je Kanton tuženi</td></tr>
<tr><td colspan="2">8.020.291,54 KM</td><td colspan="4">27.126.608,00 KM</td></tr>
<tr><td>Vrijednost podnesenih tužbi</td><td>Vrijednost pravnosnažno okončanih tužbi</td><td>Vrijednost po zaprimljenim tužbama</td><td colspan="3">Vrijednost po pravosnažno okončanim tužbama</td></tr>
<tr><td>8.099.289,80 KM</td><td>78.998,26 KM</td><td>3.555.901,80 KM</td><td colspan="3">7.723.593,74 KM</td></tr>
<tr><td colspan="2">Vrijednost u cjelosti usvojenih tužbi Kantona protiv trećih lica</td><td></td><td>Dosuđeno</td><td colspan="2">Odbijeno</td></tr>
<tr><td colspan="2">78.998,26 KM</td><td></td><td>88.101,00 KM</td><td colspan="2">28.412,60 KM</td></tr>
<tr><td colspan="2">Vrijednost sudske nagodbe u korist Kantona</td><td colspan="2"></td><td colspan="2">Vrijednost povučenih tužbi</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td colspan="2">7.607.080,50</td></tr>
</table>

Tabela 3 – prikaz vrijednosti naplačenih iznosa u izvršnim postupcima u izvještajnom periodu

Naplaćeni iznosa glavnice	Iznosa naplaćenih troškova	Ukupno ostvareni prihod
333.746,11 KM.	96.718,00 KM	430.464.11 KM